

IPARJOGI SZEMLE

XXV. évfolyam
Jahrgang

GEWERBERECHTLICHE
RUNDSCHAU

1931 november 11. SZÁM
Nr.

HAVI FOLYÓIRAT
MONATSSCHRIFT

Tagsági járulékként..... 10 P
Jährlicher Bezugspreis

AZ IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

SZERKESZTIK: DR. BÁNYÁSZ JENŐ és DR. FAZEKAS OSZKÁR
SCHRIFTLEITUNG:

Kiadja: az Iparjogvédelmi Egyesület — Herausgegeben von: Verein für Gewerblichen Rechtsschutz, Budapest
V., Alkotmány ucca 8.

A védjegyes áruk fokozottabb védelme

A kért áru helyett idegen áru kiszolgáltatása — A nem vagyoni kár — A márkacikkek fix ára — A védjegyes áruk hasonlósága — Propaganda segédek alkalmazása

„Joggyakorlat“ rovatunkban ismételtelen közöltük a védjegyes áruk fokozottabb védelmét célzó jogeseteket. Szükségét látjuk, hogy ezúttal is nyomatékkal emeljük ki azokat a legújabb elvi jelentőségű döntéseket, amelyek amellet szólnak, hogy egyes versenyvállalatok még mindig nem vettek tudomást e bírói ítéletekről, ez immár teljesen kiforrott joggyakorlatról.

A választott bíróságnak, úgyszintén a Kúriának is állandó gyakorlata, hogy az a versenytárs, aki a *vevő által kért áru helyett* más árut szolgáltat ki anélkül, hogy a vevőnek erre a körülményre a figyelmét külön felhívja: *tiszteletlen versenyt* folytat. A bírói gyakorlat azonban az ily üzleti magatartást nem csupán a versenytörvény 1. §-ába ütköző meg nem engedett versenyeselekménynek minősíti, de azt a versenytörvény 9. §-ába ütköző magatartásnak is tartja, mivel a versenytárs azzal, hogy a védjegyes árut kérő vevőnek más gyártmányt szolgáltat ki, idegen árut oly elnevezéssel hozott forgalomba, amelyről a forgalmi piacon a védjegyes áru tulajdonosának vállalatát szokták felismerni.

A nem vagyoni kár jogalapjának megítélésénél azonban a bíróság, így legutóbb a budapesti kir. ítéletábla, azt is vizsgálja, hogy vajjon megállapítható-e a versenytárs szándékos magatartása, minthogy a Tvt. rendelkezéseibe ütköző valamely eselekménynek pusztá gondatlanságból való elkövetése nem ad az elégtételhez való jogos igényt. A bírói gyakorlat szerint azonban a kifogásolt esetek ismétlődése már megállapítja a szándékoság fennforgását. (Bp. ít. T. VII. 4246—1931.)

A márkacikkeknél a kereskedelmi forgalomban az a felfogás alakult ki és bírói ítéletekben is kifejezésre jutott, hogy a márkacikkeknél az egységes ár éppannyira tulajdonsága az árunak, mint az egységes csomagolás, előállítás, minőség. Ennek megfelelően a judikatúra kimondotta, hogy az *egységes ár be nem tartása* a versenytörvény rendelkezéseibe ütközik.

Mindezek dacára egyes viszonteladók, bár tudják azt, hogy a védjegyes árucikkeket előállító gyárak cikkeik fogyasztói árát előírják és annak megtartását szerződési rendszerrel biztosítják, mégis a szóbanlevő árukat az előírt áron alul árúsítják, noha az árak betartását ők maguk is megígérték. Védekezésükben előadják, hogy a körülöttük levő és hozzájuk közel eső versenytársaik is e cikkeket az előírt áron alul árúsították és így az előírt árak megtartását az ő részükről is lehetlenné tették.

A választott bíróság az ilyirányú védekezéseket nem fogadta el, mivel az a körülmény, hogy a törvényt mások is, többen megsértik, a tiltott eselekményt megengedetté nem teszi. sem pedig a márkacikktulajdonos árvédelmi rendszerének hatályát nem érinti akkor, amidőn a márkacikktulajdonos árvédelmi rendszerét érvényesíti, a panaszokat haladéktalanul vizsgálat tárgyává teszi, a renitens elemeket az áruszállításból kizárja, ellenük pert indít. (Vb. 10.636—1931.)

A vb. legutóbb a *minőség és a divatnak alávetett* védjegyes áruk (fürdőruhák) fix árának a kérdésével is foglalkozott. Szakértők meghallgatását rendelte el arranézve, hogy az ily védjegyes árunak egy évet meghaladó raktáron tartása (*egy szezon*) — az áru árát befolyásolhatta-e. Ez utóbbi esetben, fő-

leg az árut visszakináló viszonteladó árendeményes bírói mértegelés tárgya volna. (Vb. 13.908—1931.)

A védjegyes áruk hasonlóságának a kérdésében a Kúria a legutóbb elvi jelentőségű ítéletet hozott. A Kúria szerint mindazon esetekben, amidőn nem az a kérdés döntendő el, hogy valamely versenyvállalat javára bejegyzett védjeggyel megjelölt áru azonos, vagy hasonló valamely konkurrens vállalat védjegyes árujával, hanem az a kérdés, hogy az idegen vállalat részére bejegyzett védjegy a versenytörvény rendelkezései szempontjából nem ütközik-e a korábbi védjegy tulajdonosnak a versenytörvényvel védett érdekeibe: a versenytörvény rendelkezései az irányadók.

A konkrét peres ügyben a Kúria megállapítja, hogy a *cu-korárúkra* később belajstromozott „Salvator“ szóvédjegy a korábban belajstromozott és közismert „Salvator sör“ gyári vállalat érdekeit sérti.

Ugyanez az ítélet megállapítja azt is, hogy már egymagában véve az a körülmény, hogy egy versenyvállalat a maga javára egy közismert, más vállalat áruit védő szóvédjegyet, avagy ábrát *belajstromoztat*, e tényével már ugyanoly eselekményt követett el, mintha az árut forgalomba hozta volna.

Az a körülmény — így szól az ítélet — nem lehet akadály a tv. alapján indított keresetnek, hogy az alperes valóságga nem kezdte még meg a részére lajstromozott védjegy használatát áruival kapcsolatban, mert az a tény, hogy ezek az áruira a korábbi védjegyes vállalatot *évszázadok óta jellemző* szóvédjegyet „Salvator“ belajstromoztatta, egyrészt nyilvánvalóvá teszi az a szándékot, hogy ezeket az áruit másokat kizáró módon hozza forgalomba „Salvator“ megjelöléssel.

Az eset ily megítélésénél nem változtat az a tény, hogy a korábbi védjegy tulajdonos a melléküzemei keretében valósággal nem állít elő oly cikkeket, aminőkre a Salvator védjegyet későbbben lajstromoztató vállalat a „Salvator“ szóvédjegyet bejegyeztette, mert az a lényeges, hogy az alperes cégszövege szerint is elsősorban sörgyár lévén, részéről megtévesztésre irányulnak, következésképpen a jóerkölcsökbe ütközőnek minősül, ha egyes gyártmányait egy más sörgyári vállalatot jellemző közismert néven kívánja forgalomba hozni. (Kúria P. IV. 1568—1930.)

Újabbban az üzleti életben mindgyakrabban találkozunk a versenynyek oly eszközeivel, melyek célja, hogy a viszontelárusító üzletekben is propaganda-alkalmazottak útján a védjegy tulajdonos a maga áruit ajánlja a vásárlóknak. A Juryk és a Választott Bíróságok a reklámeszköznek ezt a módját kifogás tárgyává nem tették eladdig a határig, ameddig az ily propaganda-segédek a versenytörvény megsabta korlátokon belül fejtették ki tevékenységüket, vagyis a vevők előtt *is kifejezetten mint „propaganda-alkalmazottak“*, mint az illető áru védjegyes vállalatának megbízott segédei jelentkeztek.

A propaganda-segédek munkáját azonban kifogásolja, ha azok a többi ottani segédekkel együttműködve olyképpen fejtik ki propagandatevékenységüket, mintha az eladó üzlethez tartoznának és a vevőkör bizalmát élvezve, a megbízójuktól *idegen üzletnek alkalmazottjai volnának*, hogy ezzel a propagandájuknak önzetlenül objektív látszatot adjanak és azt e megtévesztő látszat révén tegyék hatásosabbá.

A Kúria, a Juryk és a Választott Bíróságok joggyakorlatával tehát *egyezőben* bírálja el a propaganda-alkalmazottak üzleti ténykedéseit és mindazon esetekben, amidőn a propaganda-segéd megtévesztő versenyeszközök igénybevételével kívánja propagandatevékenységét objektívvá tenni, vagyis a propaganda jellegét meghamisítani, az ily üzleti eljárást tisztességtelen versenyeszköznek minősíti. (Kúria IV. 1567—1930.)

A szabadalmakat értékesítő vállalatok létesítése

A kereskedelmi miniszter a szabadalmakat értékesítő ipar gyakorlása tárgyában rendelet-tervezetet dolgoztatott ki. A tervezet kétségkívül nemzeti és gazdasági szempontból nagyfontosságú, hézagpótló szerepet tölt be, úgyhogy azok működésének rendszabályozását az érdekképviseletek egyértelműen nemcsak hogy szükségesnek, hanem égetően sürgős feladatnak tekintik. Az ipari, nemkülönben a kereskedelmi vállalatok nagy része, főleg azonban az egyesek, amelyek, illetve akik kellő üzleti összeköttetéssel, gyakorlati tapasztalatokkal, sem pedig a nélkülözhetetlenül szükséges tőkével, az újdonságok értékesítése terén megfelelő szakértelemmel nem rendelkeznek, rendszerint oly lelkiismeretlen vállalatok üzletkörébe kerültek, amelyek a jóakarató és jóhiszemű feltalálókat félrevezették és a saját érdekükben kiszarolták. — A fennálló visszas állapothoz tehát a lehető legsürgősebb rendelkezéseket igénylik. Oly szabályozást, amely egyfelől úgy a vállalatoknak, mint az egyeseknek lehetővé teszi, hogy kellő üzleti összeköttetés, illetve tőke híján találmányaikat a belföldön, esetleg a külföldön az érdekköröknek bemutatassák és értékesíthessék, másfelől pedig, hogy e felelősséget és gyakran áldozatokat követelő munkára valóban komoly és értékes tényezőkké vállalkozzanak, vagyis e nemzeti és gazdasági szempontból igen nagy fontosságú üzleti munka az arra hivatottak kezébe kerüljön. — Az itt érintett szempontokból vizsgálva a szabadalmakat értékesítő ipar gyakorlása tárgyában kiadott kereskedelmi miniszteri rendelet-tervezetet, a budapesti kereskedelmi és iparkamara is a legnagyobb elismeréssel fogadja.

Az érdekképviseletek által előterjesztett főbb kívánalmakat a következőkben ismertetnők. Az előterjesztett szakvélemények nem csupán a szabadalmak, hanem általában az *ipari tulajdonjogok* körébe tartozó üzletkörre kívánják az irodák működését kiterjeszteni. — Kivonnák azonban ez üzletkörből a hatóságilag meg nem adott, vagy a törvényes utalom alá nem helyező iparjogok értékesítését. — Az ipar üzéséhez „*üzlethelyiség*” fenntartásának a kikötését általában nem helyeslik. — Helyeslik azonban az értékesítés terén működő vállalatok erkölcsi megbízhatóságának igazolását, nagyobb összegű biztosíték letételét. — Osztatlan helyesséssel találkoztunk a tervezet 4. §-ának ama intézkedése, amely szerint a szabadalmakat értékesítő vállalat tulajdonosa ipari tulajdonjogok *bizományi* eladását nem vállalhatja, mivel ez a megállapítás a tervezet által szabályozott közvetítő üzlet egészséges és eredményes lebonyolításának előfeltétele. Kiváló gazdasági és erkölcsi érdekek fűződnek ugyanis ahhoz, hogy az értékesítő vállalat *nyíltan megnevezze a feltalálót és ezzel az érdektel felek szakszerű tanácskozási, üzleti megállapodásait így eredményesen előmozdíthassa.* — A *díjszabás* kérdésében azonban olyirányú vélemények hangzottak el, amely szerint a díjszabás csupán a sablonos, különleges eljárást, utazást és illetve egyéb bemutatást, kiállítás, reklamírozást stb., stb. nem igénylő, tehát normális keretek között mozgó közvetítői munkára vonatkozzék. E felfogást a budapesti kamara is osztja. Kivátnak tartják végül pénzbüntetés mérvének megjelölését, valamint azt is, hogy mely hatóság (a járásbírószágot javasolják) hatáskörébe tartozik a tervezet körébe vont cselekmények elbírálása, úgyszintén szükségesnek vélik az átmeneti intézkedésekről történő megfelelő gondoskodást.

A rendelettervezet elgondolását és ez elgondolást helyesen kifejezésre juttató szakavatott kidolgozást az érdekképviseletek általában helyeslik és lényegileg már a közölt formájában is a tervezet által érintett nagyfontosságú közérdekre való tekintettel, elfogadhatónak találják.

Joggyakorlat

A bíróság nem terjeszkedett túl a kereseten. A kereseti igény alaposságának támogatására a per során is hozhatók fel újabb tények (Pp. 188. §) és ezek a tények is elbírálandók a kereseti igény alaposságának a szempontjából. Az első bíróság a per során a felperes által felhozott újabb tényeket bírálta el csupán, ez pedig a kereseti kérelmen való túlterjeszkedést nem jelent. (Bp. I. T. P. VII. 13.881—1930.)*

A kár megítélésénél figyelembe veendő ama bíróság megállapított tény, hogy az alperes a felperessel mint versenytársal szemben még más alkalommal és más cselekménnyel is követett el a Tvt.-be ütköző cselekményt. (Bp. I. T. 13.881—1930. P. VII.)*

*) Nem jogerős.

„Alföldi Ujság” — „Alföldi Friss Ujság” nem hasonló. Felperes („Alföldi Ujság”) keresetében azt állítja, hogy az utóbb megindult „Alföldi Friss Ujság” azzal a céllal választotta nevét, hogy lapjának kelendőségét fokozza és a felperes ujság közönségét elvonja. A bíróság felperest keresetével elutasítja, mivel a bíróság megállapítása szerint a két lap úgy külső formáját, mint megjelenésének körülményeit és politikai pártállását tekintve egymástól annyira eltérő, hogy az összehasonlítás lehetősége nem forog fenn. A bíróság szerint magábanvéve az, hogy a vádolt új lapjának a címéből két szó azonos a sértett lapjának címével, nem tölti be a bitórlás vétségének a tényálladékát és nem nyújt kellő alapot a rossz-hízműség megállapítására. (Szegedi vb., Kúria.)

Reklámszédelgés. Felperes keresete szerint alperes árjegyzékében szereplő kitételek: „*Európa legnagyobb hangszerszállítója.*” „*Fiókok és raktarak, vezérképviseletek az öt világ-rész minden ismertebb államában és városában,*” továbbá általában alperesnek azon eljárása, hogy üzemét „*gyárnak*” nevezi, a valóságnak meg nem felelő szédelgő feldíszítés tényálladékai elemeit kimerítik. Ugyanacsak a valóságnak meg nem felelő és reklámszédelgésnek minősülő, megtevésztésre alkalmas adatok a panaszolt árjegyzék borítéklapján látható *tekinthetős gyárépület, a 15 kitüntetési érem, műhelyrészek.*

A bíróság a keresetnek helyt ad. Az, hogy alperes egyáltalán nem hangszergyár és nem Európa legnagyobb hangszerszállítója, kitűnik abból, hogy alperes erőműví gépek nélkül összesen öt szakmunkással dolgozik és összesen két elárúsítója van, így tehát még üzemnek is és boltnak is kicsi, másodrangú. (Bp. Kir. Tsz. 13. P. 33.758—1931—10.)*

Idegen keret (díszítés) felhasználása. Felperes keresetében azt sérelmezi, hogy alperesek elvállalták egy budapesti cégnek megrendelését *ugyanazon* keretrajzzal és felírással, mint ahogy a papírpoharakat ő (felperes) készítette.

A bíróság elfogadta alperes védekezését, amely szerint kénytelenek voltak a megrendelők érdekeihez alkalmazkodni. Minthogy a kérdéses rajzzal és felírással felperes cége, illetve cégjelzése nincs kapcsolatban, védjegy, vagy más jogfenn-tartó megjelenés is hiányzik, alperesek a rendes kereskedő gondosságával is elvállalhatták a megrendelés teljesítését, mert igazuk van alpereseknek abban, hogy külön ellenkező tényállás hiányában a rajz inkább tekintendő a megrendelő cég tulajdonának és a felirat sajátos tartozékának, mint a *felperes gyártási és cégmegjelölésének.* Ugyanígy semmi tényállítást nem tett felperes arra, hogy a szóbanforgó rajz és felírás tulajdonjogát a rendelő budapesti céggel szemben fenn-tartotta volna és erről alperesek tudtak volna, úgyhogy alperesek rossz-hízmű vagy csak gondatlan eljárására is nem merült fel semmi adat és sem a jóerkölcsökbe, sem a kereskedői tisztességbe ütköző tényállás. A tábla e döntéssel szemben megkeresi a kamarát annak megállapítása végett, hogy a kérdéses, az alperesi papírpohárkészítő vállalat által alkalmazott keretről vajjon a *felperesi vállalatot* szokták-e felismerni, vagyis, vajjon a kérdéses keret felperes gyártási, illetve cégmegjelölése-e. (13. P. 48.554—1930—7. sz.)* (Folyamatban).

Reklámszédelgés. A bíróság megállapította a különböző cikkekből, hogy az alperesek infézetéről úgy írnak, mintha az *az ipartestület, illetőleg tagjai által alapított vállalkozás volna,* megállapította és pedig a vitássá nem tett megállapodásból, hogy a kérdéses intézet nem az alperesek tulajdonát képezi, és az alperesek csupán néhány iparossal állapodtak meg, hogy egy megalapítandó részvénytársaságnak meghatározott ellenérték ellenében az alperesek az üzemet átadni hajlandók, megállapította továbbá a bíróság a felek egyező előadásából, hogy ez a rt. meg nem alakult, megállapította, hogy az alperesekkel szerződést kötött iparosok vállalták, hogy az alperesek vállalata érdekében propagandát csinálnak, megállapította az alperesek beismeréséből, hogy a hirdetések közzétételéért fizettek, megállapította a bíróság, hogy a propagandacikkeket a tanu, aki az ipartestület elnöke, fogalmazta, és hogy az alperesek a cikkektől ellenszolgáltatást nyújtottak. A kir. It. Tábla figyelemmel a hirdetés egész tartalmára és kísérő körülményeire, megállapította, hogy a hirdetéssel az *alperesek kárt okozó tisztességtelen versenyt követtek el,* mert az a körülmény, hogy a hirdetéssel kapcsolatban nagy betűkkel az a felírás áll, hogy „*pártoljuk a iparosok gőzmosódáját,*” mert továbbá az a tény, hogy ugyanakkor, amikor a hirdetések a hivatalos ujságban ily tartalommal megjelentek, ugyanabban az ujságban oly cikkeket jelentek meg, amelyeknek azt az értelmet lehet tulajdonítani, hogy a szóbanforgó üzlet az ipartestület, vagy legalább is a kartársak érdekeit legmesszebben figyelembe vevő iparosoké. Támogatniuk annál is inkább erkölcsi kötelességük lehetett, mert erre a támogatásra utalnak az említett cikkeik is. Alperesek üzleti magatartása tehát alkalmas lehetett az

alperes üzleti forgalmának fokozására, másrészt a felperes, mint ugyancsak fehérműködésű foglalkozó versenytárs üzleti forgalmának meg nem engedett módon való esőkéntésére. (A Tvt. 7. §-ába ütköző, alperest meg nem illető céghasználat.) A bíróság végül *alperesek felelősségét* megállapítja abból a tényből, hogy a szóbanlévő hirdetésekért fizettek, azok megjelenése ellen nem tiltakoztak, illetve felvilágosító nyilatkozatot nem tettek közzé. (Bp. I. T. P. VII. 1214—1931.)*

Vagyoni felelősség. Az üzletszerző ügynök a Tvt. szempontjából a vállalat alkalmazottjának tekintendő. Az alperesek alkalmazottjaik tényeiért magánjogi szempontból a Tvt. 33. §-a értelmében szintén felelősek, mert abból, hogy az alperesek tudták, hogy az üzletszerző ügynök a vevők félrevezetésével kíván üzletet kötni, következik, hogy azt rendes kereskedő gondossággal meg is akadályozhatták volna. (Eltiltás, elbocsátás, stb.) Az alperesek ebben az irányban mit sem tettek, tehát felelősek az ügynök ténykedéséért. Az alperesek vagyoni felelőssége a Tvt. 33. §-án alapszik, de megállapítandó az alperesek *abbanhagyási kötelezettsége* is, mert a felperesnek az abbanhagyáshoz esetleg nagyobb érdeke fűződik, mint a kártalanításhoz és mert a vállalat birtokosának, ha az erre irányuló szándéka komoly, módjában áll alkalmazottját abbanhagyásra bírni és így a vállalat birtokosa abbanhagyásra is kötelezhető. (Bp. It. Tábla. P. VII. 1214. 1931.)*

Alperes áruját a valóságnak meg nem felelően olyan jelzéssel hozza belföldön forgalomba, amely alkalmas arra, hogy a külföldön készült áru, belföldön készült áru látszatát keltse. A konkrét esetben az alperesi áru fenékeremén lévő cégjelzés a külföldi gyárost, az áru falán lévő és telefonszámmal kapcsolatos cégjelzés pedig a belföldi kereskedőt jelenti. A bíróság megállapítja, hogy nincsen kizárva annak a lehetősége, hogy hazafias felbuzdulásban és a belföldi ipar védelme és fellendítése érdekében az italfogyasztó nagyközönség is bevonassék a verseny körébe és pl. visszautasítsa az italt, ha azt nem belföldi gyártmánynak látszó tartályban, dobozban stb. szolgáltatják neki; ily tényállás állítása, illetve bizonyítása híján a fogyasztó nagyközönségre gyakorolt hatást a bíróság figyelembe nem vette. (Bp. Tsz. 13. P. 48.554—1930.)*

Kártérítés. Felperes az elmaradt nyereség címen felszámított kárát azon áruk szállításán várható nyereségében számította fel, amely árudarabokat alperesek *felperesi rajzzal* ellátva szállították egy budapesti vállalatnak. A bíróság megítélése szerint felperes ezen kára és alperesek cselekménye között *nincs okozati összefüggés* és alperes ilyen okozati összefüggést felhozni nem is tudott. Nincs ugyanis alapja annak a feltevésnek, hogy az alperes által felhasznált felperesi rajz bármilyen tekintetben, különösen *vagyoni és verseny* szempontból szerepet játszott volna és döntő befolyást gyakorolt volna abban az irányban, hogy a szóbanlévő budapesti vállalat az újabb megrendelést alperesnél tette meg. (Bp. Tsz. 13. P. 48.554—1930.)*

A vállalat tulajdonosának felelőssége alkalmazottaival szemben. A tv. 1. §-a értelmében attól követelhető abbanhagyás, akinek magatartása a tisztességtelen versenyről szóló törvénybe ütközőnek minősül. E törvénybe ütközik az 1. §. első bekezdése értelmében minden oly versenyeselekmény, mely az üzleti tisztességgel, vagy a jó erkölcsökkel ellentétben áll. Az abbanhagyási kérelemnek tehát helye van minden az üzleti verseny során tanúsított oly magatartással szemben, mely az üzleti tisztességbe, vagy általában a jó erkölcsökbe ütközik; vagyis az abbanhagyási kérelem alapjaként elegendő az a *puszta tény*, hogy valamely versenyecélzattal tanúsított magatartás *sérti valamely versenytárs jogos érdekeit* és e kérelem jogszerűségének nem szükséges ténye-eleme a csupán a kárigénnyel kapcsolatban megkívánt szándékosság vagy gondatlanság. Követelhető pedig az 1. §. első bekezdése értelmében attól, aki a sérelmes magatartást *magától tanúsítja*, vagy abban *részes* (tettetéstárs, felbujtó, segéd), vagy végül attól, akinek cselekedeteketént számítható be a közvetlen tettes magatartása. Az üzlet (vállalat) tulajdonosának az alkalmazottja sérelmes magatartásáért való abbanhagyási felelőssége általában — egyes különös esetektől eltekintve — a tv. rendelkezéseiben nincs szabályozva. Tehát az alkalmazott tényében való közvetlen részesség esetén kívül a vállalat tulajdonosának a felelőssége *rendszerint csupán akkor állapítható meg*, ha a körülmények azt tanúsítják, hogy *noha tudott, vagy kellő kereskedői gondossággal tudhatott a visszaélésekről, azokat tűri, azok megakadályozására nem tesz kellő intézkedéseket*. Ez az állásfoglalás a fellebbezési bírósági ítéletben a bírói gyakorlatra vonatkozóan hivatkozott döntéssel nincs ellentétben, mert ott az üzletét személyesen vezető üzlettulajdonos szerepelt alperesként és annak szeme előtt működő alkalmazottja magatartásáról volt szó, amely esetben

a türesben megnyilvánuló részesség iránt kétség sem lehetett. Adott esetben azonban nem is vitás, hogy az alperes tőle telhető módon *állandóan igyekszik az alkalmazottait kioktatni* abban az irányban, hogy azok ne tanúsítsanak a versenyváltatokra sérelmes magatartást; abból pedig, hogy amaz alkalmazottaival szemben, akikre bár nem is jogerős ítélettel, de bíróilag megállapítást nyert valamely a tv. rendelkezéseibe ütköző magatartás, *az elbocsátásig terjedő megtorlást alkalmazott: a kioktatás komolysága*, valamint az is kétségtelen, hogy az alperesi vállalatnak *még mulasztás formájában sincs része az alkalmazottai terhére rótt cselekményben*, amiből pedig következik, hogy az alperessel szemben *abbanhagyásra* (ismétléstől eltiltásra) *irányuló keresetnek nincs jogszerű alapja*, tehát a felperesnek az elutasító döntés ellen irányuló támadása alaptalan, az alperesnek a fent kifejtettekkel ellentétes megokolással kapcsolatos panasza azonban helytálló. (Kúria, P. IV. 2490/32—1930.)

A vevő megtévesztése. Felperes keresetében azt adta elő, hogy alperes a nála megrendelés végett megjelent Cs.-né tévedésbe ejtette, ugyanis magát az alperes Wagner utódnak adta ki, ami által az 1923. V. tc. 7. §-ába ütköző és 17. §. szerint minősülő cégbitorlást követelt el. Jogszály, hogy üzleti vállalata körében senki sem használhat oly nevet, céget, amely őt meg nem illeti. Minthogy alperes az a magatartása, hogy magát az őt meg nem illető „Wagner utóda” cégnek adta ki, az 1923. évi tc. 1. és 7. §-át sértő és a versenytárs szerzett jogaiban az alperes által szándékos cselekménye által sértetett meg, felperes jogosan követel kártérítést és elégtételt, miert is az alperes kártérítési kötelezettségét meg kellett állapítani. (Bp. tsz. 49.281—1930.)*

Hírlapi közzététel. A hírlapi közzétételt a kir. törvényszék nem rendelte el, mert ezt felperes jogos érdekeinek megvédése nem indokolja, még a szaklapokban sem, amelyekben alperes a 10/A alatti tanúsága szerint a valóságnak megfelelő *helyes nyilatkozatot* tett; annál kevésbé indokolt a napilapban való közzététel. (Bp. kir. tsz. 13. P. 30.275/28. 1930.)*

Az a körülmény, hogy maga felperes is tisztességtelen versenyt folytat, nem lehet akadálya annak, hogy alperes a bíróság által tisztességtelen versenynek minősített cselekményektől eltiltsék. Jogos önvédelem csak az alperes vagyontól közvetlenül fenyegető súlyos veszély elhárítására szükséges cselekménynél állapítható meg és bizonyítani kell, hogy jogszerű eszközökkel a kárt nem lehetett volna elhárítani. A tv. és a 23.800/1924. I. M. sz. rendelet elegendő jogszerű eszközt bocsát alperes rendelkezésére, hogy felperes tisztességtelen versenye ellen védelmet szerezhessen. (Bp. kir. tsz. 13. P. 30.275—1930.)*

Az „üzletvezető” férj és — a márkás áruk fokozott védelme. Egy közismert fémtisztítógyár azzal fordult a bírósághoz, hogy egy festékkereskedő márkás áruját kimérve kérő vevőt nem világosította fel arról, hogy az csak eredeti zárt dobozban kapható s-hogy az, amit helyette ad, más gyártmányú fémtisztító, hanem a vevő által átnyújtott üveget a következő megjegyzéssel töltötte meg: „Igen, kimérve fémtisztító!” A felperes szerint ez a kijelentés nem egyenlő értékű a vevő felvilágosításával, mert hiszen az ő márkás áruja is fémtisztító és így a vevő az idézett kijelentés dacára is abban a téves hitben lehet, hogy nem idegen gyártmányú árut, hanem márkás cikket kapott. Az alperes védekezése mindenekelőtt az volt, hogy nem ő, hanem *felesége* az üzlet tulajdonosa, a cégtáblán és az iparigazolványban is ennek neve szerepel, ő csak üzletvezető, mint alkalmazott versenytárs nem lehet és így a kereset vele szemben mindenestre elutasítandó. További védekezéséért előadta, hogy mikor ő a felperes márkás cikket kérő vevő előtt ezt a kijelentést teszi: „Igen, kimérve fémtisztító”, akkor a vevő tisztában van vele, hogy nem a felperes áruját, hanem mást szolgálnak ki neki, mert hiszen minden vevő tudja, hogy a felperes cikke csak zárt dobozban kapható, kimérve nem. A választott bíróság az alperest tisztességtelen üzleti eljárása miatt marasztalta és megállapította, hogy a versenytörvény értelmében nem az a versenytárs, akinek neve a cégtáblán, vagy az iparigazolványban szerepel, hanem az, aki a forgalmi élet felfogása szerint az üzlet tulajdonosául tekintendő. A versenytörvény és ennek alapján eljáró bíróság ugyanis nem a formalitásokat, hanem az életet, a tényleges helyzetet vizsgálja. (Vb. 3530—1931.)

A magyar nemzeti színek üzleti reklám céljaira használhatók-e? A Soproni Kereskedelmi és Iparkamara véleménye szerint a nemzetiszínű reklámcédula kibocsátása és terjesztése miatt a cipőkenőcsöt előállító hazai gyár ellen eljárni nem lehet, mert a magyar nemzeti színeknek és hazafias színezetű jelmondatoknak üzleti hirdetés céljaira való felhasználását, ha magyar gyáripari termékről van szó, törvény, miniszteri rendelet vagy más jogszabály nem tiltja. Az ország

*) Nem jogerős.

címerének használatát illetően az 1883. XVIII. te. rendelkezései az irányadók.

A bojkott megbosszulása is tisztességtelen verseny lehet. Egy jól bevezetett márkájú szappan gyártója, keresetet indított egy háztartási cikk kereskedő ellen azért, mert ez az árújának szigorúan megszabott eladási áránál olcsóbban árufuttatta üzletében a szappant, sőt hirdetést is tett közzé, amelyben ezt a körülményt a vevőközönség tudomására hozta. Az alperes azzal védekezett, hogy a felperes nemcsak megtagadta tőle az áru kiszolgálását, de a többi gyárosoknál is intézkedett, hogy őt ugyanilyen elbánásban részesítsék. Ennek a bojkottnak következtében tehát neki jogában állott viszonteladó kereskedőktől beszerzett felperesi gyártmányt olcsóbban árúsítani. További védekezése az volt az alperesnek, hogy a közönségnek érdeke, hogy minél olcsóbb áruhoz jusson, a felperes és érdektársainak eljárása pedig nem egyéb, mint a közönség kiuzsorázása. Ebben az ügyben a kamara választott bírósága marasztaló ítéletet hozott a következő indokolással: „Az a körülmény, hogy a felperes gyáros az alperest áruval kiszolgálni nem akarta és vele szemben árubojkottot teremtett, az alperest nem jogosítja fel az árvédelmi rendszer megtörésével az áru olcsóbb eladására még azzal a céllal, hogy a gyárost ezzel az áru kiszolgálására kényszerítse. Igaz ugyan, hogy az árvédelmi rendszer hatályának elismerése nem korlátlan, hanem azonnal megszűnik, mielőtt törvényes rendelkezésre vagy a jövekedésükbe ütközik. Megszűnik tehát már akkor is, ha a márka tulajdonosának árvédelmi rendszere a közellátás jelentékeny érdekeit veszélyezteti. Ezekben a korlátokon belül azonban a fogyasztóközönség érdekei e helyen figyelembe nem jöhetnek, mert a bírói ítélekésnek és a jogbiztonságnak alapjai nem a lázasan hullámzó gazdasági célok és jelszavak, hanem kizárólag a mindenkor fennálló törvények és törvényerejű szabályok lehetnek. Erre a további érdekvédelemre azonban a közönség mindaddig, amíg a szabad árukból (tehát nem márkás cikkekből) szükségletét minden nehézség nélkül beszerezheti — nem szorul.

A kizárólagos illetékesség akkor forog fenn, ha bizonyos nemű perek csak egy meghatározott helyen levő bíróságnál vagy több meghatározott bíróság valamelyikénél indíthatók meg. De ez a vagylagos kizárólagos illetékesség is csak akkor állapítható meg, ha ezt a vonatkozó törvényes rendelkezés kifejezetten megengedi. Így a Pp. 39. §-ának utolsó bekezdése az ingatlan tulajdonjog stb. érvényesítését tárgyzó perekre, ha az ingatlan több bíróság területén fekszik és a Pp. 641. §-a a külföldiek házassági pereiben a házaspár közös lakhelyének, illetőleg az alperes lakhelyének bíróságára vonatkozólag. A 23.900—1924. I. M. számú rendeletnek hivatkozott §-a ilyen vagylagosságot nem állapít meg arra az esetre sem, ha az alperesnek eggyel több üzleti telepe volna. Hanem ellenkezőleg az 1923. évi V. te. 38. §-ának indoklása szerint az alperes egy és ugyanazon tisztességtelen cselekménye a versenytársak nagyobb számát érinthetvén az illetékesség kizárólagossága azért volt megállapítható, hogy az ugyanazon alperes ellen többek által egymástól függetlenül megindítandó keresetek egy bíróságnál egyesíthetők (P. 233. §) legyenek! Minthogy pedig alperes győri bej. cég, melynek gyára és üzleti telepe Győrött van tisztességtelen verseny abbahagyása iránt kizárólag a győri kereskedelmi és iparkamaránál alakított választott bíróság illetékes, tekintet nélkül arra, hogy Budapesten levő eladási irodája, önálló üzleti tevékenysége folyamánként üzemeltetőnek minősül-e vagy sem. (Bp. Tábla, P. IV. 2783/1—1931.)

A gyáros és gyári képviselő szoros üzleti érdekei. A vezérképviselő által indított per szempontjából közömbös, hogy a gyáros ellen csőd nyitattott, mert a vezérképviselő üzleti érdekeit ennek dacára is sértheti a védjegyes gyártmányokra vonatkozó közzététel annál is inkább, mert egyrészt a felperesnek mint a gyár magyarországi képviselőjének a birtokában vagy tulajdonában még nagyobb tömegű, értékesítésre váró gyártmány lehet, mert másrészt a védjegyes gyártmányokat előállító vállalat csődje esetén, illetőleg csődje dacára újabb gyártás és forgalom tárgyát képezhetik ezek az áruk és pedig a közönség körében már jól ismert név alatt. (Bp. Tábla, P. VII. 12.653/34—1930.)

Versenytárs. A peres felek a „Luo“ gyártmányok értékesítése szempontjából versenytársaknak tekintendők, mert a felperes a berlini Luo-gyárnak a perben nem vitás magyarországi képviselője, az alperes pedig a közzétett és becsatolt hirdetések szerint a Luo-gyártmányok eladásával foglalkozott. A felperes tehát az alperes ellen a Tvt. alapján keresettel felléphet. (Bp. Tábla, P. VII. 12.653/34—1930.)

Az árut vásárlók szokásos figyelme. A hirdetés elolvasásából megállapítható, hogy az alperes nemcsak Luo-gyártmá-

nyok, hanem más gyártmányok eladását is hirdeti és a hirdetésnek kissé figyelmes olvasása a tévedést kizárja, s minthogy a teljesen felületes olvasás kiinduló pontul annál kevésbé szolgálhat, mert ily hirdetést mégis azok olvassák, akik a hirdetés árúból venni szándékoznak, arról sem lehet szó, hogy való dolgok úgy hirdettetnek, hogy azoknak más értelmet lehet tulajdonítani. (Bp. Tábla, P. VII. 12.653/34—1930.)

A versenytárs összehasonlítása. A budapesti kir. itélőtábla szerint megengedhetetlennek kell tekinteni, hogy a hirdető a saját maga által előállított vagy más által előállított, de általa forgalomba hozni kívánt vagy hozott árut a versenytárs által előállított vagy forgalomba hozott áruval összehasonlítsa. Még azt is megengedhetetlennek kell tekinteni, hogy a hirdető az áru jóságának azonosságát hirdesse. A megengedhetetlenséget fokozza, ha a hirdető az általa gyártott vagy forgalomba hozott árut a versenytárs által gyártott vagy forgalomba hozott árunál jobbnak hirdeti. Ez áll akkor is, ha a hirdető több helyről beszerzett árut hirdet, de egyiket ily módon hasonlíttja össze a többivel és erről az egy áruval hirdeti, hogy jobb a többinél. A magasabb kereskedői erkölcsöket szem előtt tartó kereskedő ilyet nem tesz. Ez a magatartás tehát a Tvt. I. §-ába ütközik. Ehhez képest az alperesnek azt a magatartását, hogy az 1929. évi július 19-én közzétett hirdetésben a Hoppecke-gyártmányt a használatban, az igénybevétellel szemben, ellenállóbannak mondja, mint a Luo-gyártmányt, a Tvt. I. §-ába ütköző cselekménynek kellett minősíteni és az alperest a felperes, mint versenytárs kérelmére arra kellett kötelezni, hogy ezt a cselekményt hagyja abba. Ezen álláspont folytán közömbös, hogy a Hoppecke-gyártmány tényleg ellentállóbannak bizonyult-e, mint a Luo-gyártmány. Közömbös a döntés szempontjából az is, hogy az 1929. évi július hó 19-ike óta az alperes ily hirdetést nem tett közzé, mert a megismétlés lehetősége fennforog. Reá kívánt mutatni a kir. Itélőtábla, hogy ha arra az általa helytelennek tartott álláspontra helyezkednek, hogy az összehasonlítás elvileg megengedhetetlennek nem tekinthető, ez a döntést jelen esetben nem befolyásolná, mert meg ezen álláspont mellett is csak akkor volna ily összehasonlítást tartalmazó, egyik árunak a másik áru feletti jóságát kiemelő hirdetés közzétehető, ha a feldicsért, illetőleg kiemelt árunak kiválóbb volt minden kétségen felül állana. (Bp. Tábla, P. VII. 12.653/34—1930.)

Reklámszédelgés. A kir. törvényszék bizonyítva látja azt, hogy alperes felesége és helyi ügynöke a viszontelárusító kereskedők előtt alperes áruinak jósága és tartóssága bizonyítására a felperes áruit megnevesítve kézzel tépdesték. Abból a körülményből, hogy az idegen üzletekben összetépték harisnyákat az alperes pótolta, egyúttal alperes tudomását és hozzájárulását is bizonyítva látta a kir. törvényszék, ellenben nem látta bizonyítottnak azt, hogy nevezettek felperes áruit szavakkal becsmérelték volna. A kir. törvényszék az alperes, illetőleg alkalmazottainak eljárását a kirendelt szakértő véleménye alapján a versenytörvény 2. §-ának második bekezdésébe ütköző tisztességtelen versenynek minősítette. A szakértői vélemény szerint ugyanis alperes áruja 50%-kal tartóssabb ugyan, de ez a számszerű arány egyrészt a kézzel való szakításnál meg nem állapítható, másrészt az olcsóbb minőségű árunál a felperesi II. rendű áru olcsó eladási árában kiegyenlített nyer. Ilyen módon alperes alkalmazottai, bár a valóságnak megfelelő adatot híreszteltek akkor, amikor bemutatták, hogy benedvesítve a felperes áruja könnyebben szakad, mégis annak elhallgatásával, hogy ez a kézzel való műveletnél ellenőrizhetetlen arány a valóságban csak 50% az alperesi áru javára, a vevőket esetleg súlyos tévedésbe ejtették, különösen a peres felek II. rendű áruinak értékelése szempontjából. Minthogy pedig az alperes alkalmazottai által végzett művelet egyrészt általában csak azt mutatja a vevőnek, hogy felperes áruja benedvesítve jóval könnyebben szakad szét, másrészt a számszerű arányt nem tudván megállapítani, a vevő könnyen eshet tévedésbe és külön ócsárló szavak hallása nélkül is arra a meggyőződésre juthat, hogy felperes áruja hitvány és hasznavehetetlen vagy legalább is, hogy alperes áruja azt sokszorosan vagy többszörösen múlja felül, ami már a valóságnak nem felel meg. (Bp. tvszék. 13. P. 30.275—1930.)*

Felelős szerkesztő: dr. Fazekas Oszkár
Felelős kiadó: Csillag Tibor

Szerkesztőség: V, Alkotmány uca 8., III. em.
Aut. 264—03

Kiadóhivatal: VII, Erzsébet körút 5., I. em.
Telefón: József 462—99